

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Tractatus Primi Pars I. de Servitutibus Prædialibus, Usufructu, & utroque Retractu, Pars II. de Emphyteusi, Pars III. de Locatione & Conductione

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1691

Disc. LIX. Romana annuæ præstationis. Usufructus, vel aliud jus vitalitium, An cedi possit, & quatenus de consensu proprietarii, vel dicti juris debitoris cedatur, An & ex cujus persona cessare & ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74102](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74102)

Quo calculandi modo retento, resultabat diversus effectus quam ab ipso legatario speratus; quoniam ita fructus exuberantes in longè minori summa remanebant, dum facta dictorum bonorum detractio ab initio fructus aliorum restantium erant minores, ideoque dicebam intrare dilemma clarum, & inevitabile, quod aut legatarius qui etiam erat heredi substitutus volebat hujusmodi prudentem conventionem pro hereditatis utilitate initam conferi gestam nomine hereditario, & ad commodum hereditatis; & debebat acquiescere, approbando administratricis calculum aut non approbabat, itaut dictus actus sive bonum sive malum eventum habuisset, concerneret proprium & particulare negotium heredis, & inevitabilis remanebat necessitas dicto alio modo calculandi, & in hoc insinuabam consistere causæ punctum, non autem in alio tractato per *Borghinum ubi supra*. Et istam credebam esse veritatem, qua cognita per Signaturam gratia causa cum clausula translativa commissa fuit in Rota ubi pendet, & de alijs articulis super eadem causa habetur *sub tit. de detractionibus ad materiam legitimam, & forsitan alibi*.

ROMANA

ANNVÆ PRÆSTATIONIS

PRO

MERCULE RONCALLO

CU M

CARDINALI BARBERINO.

Causa determinatus per A. C. ad favorem Cardinalis.

Vsusfructus, vel aliud jus vitalitium, An cedi possit, & quatenus de consensu proprietarii, vel dicti juris debitoris cedatur, An & ex cujus persona cessare & extingui dicatur.

SV M M A R I V M.

- 1 Causa controversia.
- 2 Transmutatio persona in societate officij qualem consensum exigat.
- 3 Pensiones ecclesiastica regulantur cum terminis usufructus.
- 4 Vususfructus cessus, an residere dicatur in cedente vel in cessionario, & ex cujus persona cesset.
- 5 Quid in emphyteusi cessa, an attendatur persona cedentis vel cessionarij.
- 6 Qualis consensus exigatur in mutatione periculis vita, & quando ille dicatur praestitus.

DISC. LIX

1 Cardinalis Franciscus Barberinus de anno 1644. annum praestationem scutorum 200. clarigatus fuit Brunoro Buzzaccarino, huic solvendam ejus vita naturali durante; Cumque de *Cardin. de servitutibus*,

anno 1645. Buzzaccarinus dictam praestationem vendidisset. Herculi Roncallo pro scut. 1170. sub conditione tamen consensus ejusdem Cardinalis, sine quo pecunia penes mercatorem deposita solvi non deberet, idem Cardinalis eodem Buzzaccarino praesente, Roncallo tamen absente; dictum consensum praestitit, sub ea tamen lege & pacto, per Buzzaccarinum acceptato, quod periculum vitae transferretur in personam ipsiusmet Cardinalis, itaut cum istius, non autem cum Buzzaccarini vita dicta praestatio extingui deberet, cujus consensus vigore cedens obtinuit a mercatore dicti pretij depositati solutionem, atq; cessionarius obtinere cepit exactionem, in qua continuavit usque ad annum 1650.

Sed quia hoc medio tempore Buzzaccarinus obiit, habita de hoc notitia per Cardinalem, successivam solutionem dictae praestationis utpotè per dictam mortem extinctae denegavit, unde orta controversia coram A. C. hic, seu ejus locum tenens absolutoriam Cardinali dedit; ex eo motus fundamento quod cum Roncallo cessionarius dictam periculi vitae transmutationem nunquam acceptaverit, praestatio adhuc duraret, atque substantiata maneret in persona dicti Buzzaccarini cedentis, procedendo cum terminis transmutationis periculi vitae fieri solita in societatis officij, in qua idem iudex me obtinente; mensibus praecedentibus judicaverat; ad illius validitatem necessarium esse expressum consensum cessionarij, seu ejus, de cujus principali interesse agitur, prout in eadem causa, quae est in *Romana Societatis officij pro Casare Columna*, ejusque judicium in gradu appellationis approbatum fuit à Rota, ut constat ex decisione deluper edita 2. May 1659. coram Melio, & de eadem habetur *sub tit. de Societatibus officiorum*.

Verum ad veritatem reflectendo parum probabilis mihi visa est determinatio, dictumque simile nullatenus intrare videbatur propter omnimodam terminorum, ac rationis disparitatem; In terminis enim societatum officij juxta praemissum casum, rectè judicatum fuit ex duplici ratione; Vna nempe obviandi fraudibus, quae per callidos foeneratores ad palliandas usuras committi solent, fatigando exigere fructus ad rigorosam rationem duodecim pro centenario absque periculo, quod ita effugere credunt, ut in dicta causa deductum habetur; Et altera, quia cum societas esset inter duos contrahentes jam conventa, & substantiata sub periculo certae personae, non poterat unus ex eis absque consensu alterius eam dissolvere vel innovare.

Qui termini nullatenus in proposito cadebant, quia nullum concurrebat mutuum verum vel interpretativum, nullaque proinde intrabat suspicio usurae, sed verfabamur in simplici donatione annuae vitalitiae praestationis regulandae cum terminis usufructus, cum quibus beneficalitae, quamvis in omnibus non bene, regulant etiam pensiones Ecclesiasticas, ut habetur in *Albanen. pensionis sub tit. de pensionibus*.

Quoties tamen usufructus vel aliud simile jus vitalitium de uno in alterum transfertur cum consensu proprietarii, seu ejusdem juris debitoris, cujus principaliter interest unam vel alteram personam immutari vel non, tunc proprietarii vel debitoris consensus novationem operatur, per quam extincto priori usufructu, vel jure substantiatio in persona cedentis, censetur ex integro per actum occultum novi contractus efformatus novus usufructus, seu constitutum novum jus in persona cessionaria.

cessionarii, itaut per istius non autem per cedentis mortem cessare dicatur juxta textus claros in l. si usufructus 4. ff. de novationibus l. si legatum ff. quib. modis usufructus amittatur, & l. usufructu ff. solut. matrim. cum concordat. ex quibus post antiquiores ab eis allegatos ita firmant Barbof. in dicta l. usufructu ff. solut. matrim. num. 3. Sanchez ad praescripta Decalogi lib. 7. tit. 13. num. 19. Castill. de usufructu cap. 62. n. 4. cum seqq. alias de mesa lib. 3. var. c. 48. n. 18. & per tot. Olea de cessione tit. 3. q. 5. num. 25. & 27.

Quod etiam habemus in materia emphyteutica, quia si unus emphyteuta de consensu domini emphyteusum cedat alteri, tunc non linea seu generatio cedentis, sed illa cessionarij ad effectum devotionis attenditur, cum per dictum consensum censatur per actum occultum refutationis extincta prima concessio, & per alium actum novae investiturae efformata nova directe & immediate in persona cessionarij, ut ex cons. 63. Ancharani, & alijs firmatur dec. 182. par. 6. recen. ac non semel in terminis alienationis feudorum, & officiorum ac locorum montium habetur deductum sub tit. de Feudis, & sub altero de Regalibus.

Igitur cum totum jus dictae annuae praestationis resideret in persona Buzzaccarini, atque substantia contractus penderet à voluntate ipsius & Cardinalis, qui poterant à dicto contractu liberè recedere, Multò magis ita potuerunt innovare absque eo quod nullatenus requisitus esset consensus Roncalli cessionarij, qui sine consensu Cardinalis nullum jus formale habebat. Et clarius dum certus videbatur ejusdem Roncalli consensus, Tum ex eo quod sciens per mercatorem solum esse pretium ob exhibitionem dicti consensus in conditionem deducti nunquam reclamavit. Tum ex actu positivo exactionis per plures annos continuata, & hæc videbatur veritas, itaut si e converso supervivente Buzzaccarino casus mortis Cardinalis accidisset, absque dubio pro meo judicio cessionarij prædicti periculum fuisset.

ROMANA
VSVSFRVCTVS
INTER
PRINCIPEM CARBOGNANI
ET
DUCEM BASSANELLE
PATREM ET FILIUM
DE COLYMNA.

Responsum pro veritate.

De usufructu legali debito patri in bonis adventitij filij quando cesset, præsertim ex tacito & conjecturato judicio illius, à quo bona obveniunt. Et incidenter quid sit in feudis & bonis jurisdictionalibus.

S V M M A R I V M

- 1 **F**ili series.
- 2 **P**atri in bonis filio obventis debetur usufructus
- 3 **F**allit ex contrario judicio expresso, vel tacito testatoris.
- 4 **Q**uales debeant esse conjectura, & quomodo in earum pondere procedendum sit.
- 5 **D**e operatione verbi liberè.
- 6 **T**estatoris qualitati deferendum est super interpretatione ejus verborum.
- 7 **V**bi diriguntur verba administrationis ad ipsam filium censetur prohibitus usufructus.
- 8 **D**e alia conjectura ex qua refultet dicta prohibitio.
- 9 **I**n feudis per filium acquisitis non acquiritur patri usufructus, & de rationibus.
- 10 **I**n bonis donatis à Principe non acquiritur patri usufructus.
- 11 **F**eudatarius est miles, & habet duplex patrimonium.
- 12 **Q**uod dicitur num. 9. de feudis, an procedas in bonis jurisdictionalibus.
- 13 **P**retium feudi non est feudale.

DISC. LX

POMPEVS Columna, Gallicani Princeps nuncupatus, prole alijsque legitimis feudi successoribus destitutus, & consequenter nullam habens facultatem disponendi de multis feudis à se possessis in Provincia Aprutij Regni Neapolitani ad Regem per ejus obitum devolvendis, antiquis scilicet Status seu Comitatus Nicosi, quem usque ab anno circiter 1530. acquisivit Cardinalis Pompeus Columna, dum esset præfati Regni Princeps, & modernis Status seu Comitatus Pacentri per Pet. un. Franciscum dicti Pompei patrem acquisitis ex parte pretij Status seu Ducatus Zagerolæ per ipsum venditi Cardinalis Ludovisio; Adhuc tamen notabilem possidens assem scut. circiter 700. m. pro majori parte obvenerentem ex multiplicis partis pretij dicti Status Zagerolæ, ac Oppidorum Montisfortini & Olevani, ab eodem Petro Francisco venditorum Principi Burghesio, Vt saltem hæc bona remaneret in familia, hæredem libere instituit Stephanum Columnam Ducem Bassanellæ de linea, seu colonello ut dicitur Sarræ viri celebris in vita Bonifacij Octavi & Dominorum Civitatis Prænestin. per ejusdem Stephani avum venditæ Principi Barborino. Hinc proinde sequuta morte dicti testatoris, exorta est extrajudicialis dubitatio: An hujusmodi hereditatis & bonorum usufructus deberentur Iulio Cæsari Principi Carboognani præfati Stephani patri, atq; desuper ab utroque concorditer, magisque ad curiositatem, quam quod inter eos aliqua controversia exitura esset, pro veritate requisitus de meâ sententia, cui acquieverunt.

Respondi probabiliorem videri negativam pro filio. Licet enim pater habeat pro se regulam, ut sibi in quibuscumque bonis in filium obventis, sub castrensi vel quasi castrensi peculio non venientibus, sed sub adventitio, usufructus debeat juxta textum clarum in l. cum oportet Cod. de bonis, qua liberis. Nihilominus ista regula plures patitur limitationes, ex quibus ad rem faciebat illa, ex contraria, nedum expressa, sed etiam præsumpta & conjecturata voluntate ejus à quo bona in filium obveniunt ad text. in auth. excipiunt, Cod. de